

KODEKS POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

ORZECZNICTWO ■ PIŚMIENNICTWO

Małgorzata Niezgódka-Medek
Marek Szubiakowski

KODEKS POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

ORZECZNICTWO ■ PIŚMIENNICTWO

Małgorzata Niezgódka-Medek
Marek Szubiakowski

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 9 sierpnia 2021 r.

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne
Katarzyna Kruś

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8246-202-9

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	17
Przedmowa	19
Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego ...	25
DZIAŁ I	
PRZEPISY OGÓLNE	27
ROZDZIAŁ 1	
Zakres obowiązywania	27
Art. 1. [Przedmiotowy i podmiotowy zakres obowiązywania]	27
Art. 2. [Zakres obowiązywania w postępowaniu w sprawie skarg i wniosków]	32
Art. 2a. [Wykonywanie obowiązku informacyjnego dotyczącego przetwarzania danych osobowych]	32
Art. 3. [Wyłączenia spod mocy obowiązującej Kodeksu]	33
Art. 4. [Immunitet dyplomatyczny i konsularny]	36
Art. 5. [Definicje legalne]	36
ROZDZIAŁ 2	
Zasady ogólne	41
Art. 6. [Zasada praworządności]	44
Art. 7. [Zasada prawdy obiektywnej; zasada uwzględniania interesu społecznego i słusznego interesu obywateli]	48
Art. 7a. [Zasada rozstrzygania wątpliwości prawnych na korzyść strony]	51
Art. 7b. [Współdziałanie organów administracji publicznej]	54
Art. 8. [Zasada zaufania do władzy publicznej; utrwalone praktyki rozstrzygania spraw]	55
Art. 9. [Zasada informowania stron]	60
Art. 10. [Zasada czynnego udziału strony w postępowaniu]	68
Art. 11. [Zasada przekonywania]	70
Art. 12. [Zasada szybkości i prostoty postępowania]	71
Art. 13. [Zasada polubownego rozstrzygania kwestii spornych] ...	72
Art. 14. [Zasada pisemności postępowania]	73
Art. 14a. [Zasada umożliwiania dokonywania oceny działania urzędów kierowanych przez organy administracji publicznej]	74

Art. 15.	[Zasada dwuinstancyjności postępowania]	75	
Art. 16.	[Zasada trwałości decyzji administracyjnych; zasada sądowej kontroli decyzji ostatecznych]	77	
ROZDZIAŁ 3			
Organy wyższego stopnia i organy naczelne			82
Art. 17.	[Organy wyższego stopnia]	82	
Art. 18.	[Organy naczelne]	83	
ROZDZIAŁ 4			
Właściwość organów			84
Art. 19.	[Obowiązek przestrzegania właściwości]	84	
Art. 20.	[Właściwość rzeczowa]	89	
Art. 21.	[Właściwość miejscowa]	92	
Art. 22.	[Spory o właściwość w postępowaniu administracyjnym]	93	
Art. 23.	[Czynności niecierpiące zwłoki]	97	
ROZDZIAŁ 5			
Wyłączenie pracownika oraz organu			99
Art. 24.	[Wyłączenie pracownika]	99	
Art. 25.	[Wyłączenie organu]	105	
Art. 26.	[Wyznaczenie pracownika lub organu do załatwienia sprawy]	108	
Art. 27.	[Wyłączenie członka organu kolegialnego]	112	
Art. 27a.	(uchylony)	117	
ROZDZIAŁ 6			
Strona			117
Art. 28.	[Pojęcie strony postępowania administracyjnego]	117	
Art. 29.	[Podmioty będące stronami postępowania administracyjnego]	122	
Art. 30.	[Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych] ..	126	
Art. 31.	[Udział organizacji społecznej w postępowaniu administracyjnym]	130	
Art. 32.	[Pełnomocnictwo procesowe]	133	
Art. 33.	[Ustanowienie pełnomocnika procesowego]	134	
Art. 34.	[Obowiązek zapewnienia reprezentacji strony]	138	
ROZDZIAŁ 7			
Załatwianie spraw			141
Art. 35.	[Terminy załatwiania spraw administracyjnych]	141	
Art. 36.	[Obowiązek organu po upływie terminu załatwienia sprawy administracyjnej]	143	
Art. 37.	[Ponaglenie na niezakończony proces administracyjny w terminie]	146	
Art. 38.	[Odpowiedzialność pracownika za zwłokę]	151	

ROZDZIAŁ 8

Doręczenia	153
Art. 39. [Sposoby doręczeń. Zasada oficjalności doręczeń]	153
Art. 39 ¹ . [Warunki doręczania pism drogą elektroniczną]	156
Art. 39 ² . [Doręczenia na elektroniczną skrynkę podawczą]	160
Art. 39 ³ . [Doręczenie wydruku pisma uzyskanego z systemu teleinformatycznego]	163
Art. 39 ⁴ . [Ustalenie dnia doręczenia korespondencji]	165
Art. 40. [Odbiorcy pism]	165
Art. 41. [Obowiązek zawiadomienia o zmianie adresu]	168
Art. 42. [Miejsca doręczeń pism osobom fizycznym]	170
Art. 43. [Doręczenie zastępcze pism dorosłemu domownikowi, sąsiadowi lub dozorczy domu]	172
Art. 44. [Niemożność doręczenia. Awizowanie. Fikcja doręczenia]	175
Art. 45. [Doręczenie pism jednostkom organizacyjnym i organizacjom społecznym]	178
Art. 46. [Potwierdzenie odbioru]	181
Art. 47. [Odmowa przyjęcia pisma. Zwrot pisma nadawcy]	186
Art. 48. [Szczególne przypadki doręczeń]	188
Art. 49. [Zawiadomienie poprzez publiczne obwieszczenie]	188
Art. 49a. [Zawiadomienie poprzez publiczne obwieszczenie w przypadku udziału wielu stron w postępowaniu]	193
Art. 49b. [Udostępnienie odpisu decyzji lub postanowienia ogłoszonego przez publiczne obwieszczenie]	195

ROZDZIAŁ 9

Wezwania	196
Art. 50. [Wezwania do czynności procesowych w postępowaniu administracyjnym]	196
Art. 51. [Obowiązek osobistego stawiennictwa]	198
Art. 52. [Pomoc prawna]	200
Art. 53. [Osobiste stawiennictwo z uwagi na charakter sprawy]	201
Art. 54. [Elementy składowe wezwania]	201
Art. 55. [Szczególne formy wzywania]	203
Art. 56. [Zwrot kosztów stawiennictwa]	205

ROZDZIAŁ 10

Terminy	207
Art. 57. [Sposób obliczania terminów]	207
Art. 58. [Przywrócenie terminu]	211
Art. 59. [Właściwość organu]	213
Art. 60. [Wstrzymanie wykonania decyzji administracyjnej; wstrzymanie wykonania postanowienia administracyjnego]	214

DZIAŁ II	
POSTĘPOWANIE	215
ROZDZIAŁ 1	
Wszczęcie postępowania	215
Art. 61. [Inicjatywa wszczęcia postępowania]	215
Art. 61a. [Odmowa wszczęcia postępowania]	220
Art. 62. [Współuczestnictwo w postępowaniu administracyjnym] ...	225
Art. 63. [Sposób wniesienia i treść podania]	227
Art. 64. [Braki formalne podania]	230
Art. 65. [Badanie właściwości; przekazanie podania do organu właściwego]	232
Art. 66. [Wielość żądań w podaniu]	234
ROZDZIAŁ 2	
Metryki, protokoły i adnotacje	237
Art. 66a. [Metryka sprawy w postępowaniu administracyjnym] ...	237
Art. 67. [Obowiązek sporządzenia protokołu z czynności postępowania administracyjnego]	238
Art. 68. [Elementy składowe protokołu z czynności postępowania administracyjnego]	242
Art. 69. [Protokół przesłuchania]	244
Art. 70. [Załączniki do protokołu z czynności postępowania administracyjnego]	245
Art. 71. [Skreślenia i poprawki]	246
Art. 72. [Adnotacje do protokołu z czynności postępowania administracyjnego]	248
ROZDZIAŁ 3	
Udostępnianie akt	253
Art. 73. [Zakres dostępu strony do akt sprawy]	253
Art. 74. [Ograniczenia dostępu do akt sprawy]	257
Art. 74a. [Dostęp do akt sprawy a prawo do kontroli przetwarzania danych osobowych]	257
ROZDZIAŁ 4	
Dowody	258
Art. 75. [Dowody w postępowaniu administracyjnym]	258
Art. 76. [Dokumenty urzędowe]	263
Art. 76a. [Uwierzytelnianie kopii dokumentu]	266
Art. 77. [Postępowanie dowodowe]	267
Art. 78. [Wnioski dowodowe strony]	270
Art. 79. [Udział strony w postępowaniu dowodowym]	274
Art. 79a. [Obowiązek wskazania niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem strony; przedkładanie dodatkowych dowodów]	276
Art. 80. [Swobodna ocena dowodów]	277
Art. 81. [Prawo strony]	279

Art. 81a.	[Zasada rozstrzygania wątpliwości faktycznych na korzyść strony]	282
Art. 82.	[Niemożność bycia świadkiem]	284
Art. 83.	[Prawo odmowy zeznań]	286
Art. 84.	[Opinia biegłego]	288
Art. 85.	[Ogłędziny]	290
Art. 86.	[Przesłuchanie strony]	293
Art. 87.	[Postępowanie dowodowe przed organem kolegiальnym]	294
Art. 88.	[Sankcje za naruszenie obowiązku osobistego stawiennictwa; procesowe kary porządkowe]	294
Art. 88a.	[Odpowiedzialność dyscyplinarna]	298
ROZDZIAŁ 5		
Rozprawa		299
Art. 89.	[Przesłanki przeprowadzenia rozprawy administracyjnej]	299
Art. 90.	[Czynności przygotowawcze]	302
Art. 91.	[Wezwanie na rozprawę administracyjną]	303
Art. 92.	[Termin rozprawy administracyjnej]	305
Art. 93.	[Prowadzenie rozprawy administracyjnej]	306
Art. 94.	[Nieobecność stron. Odroczenie rozprawy administracyjnej]	307
Art. 95.	[Uprawnienia stron podczas rozprawy administracyjnej]	309
Art. 96.	[Policja sesyjna]	311
ROZDZIAŁ 5a		
Mediacja		312
Art. 96a.	[Przesłanki przeprowadzenia mediacji w postępowaniu administracyjnym; dobrowolność; cel i uczestnicy mediacji]	312
Art. 96b.	[Zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji w postępowaniu administracyjnym]	316
Art. 96c.	[Brak zgody na przeprowadzenie mediacji w postępowaniu administracyjnym]	317
Art. 96d.	[Skierowanie sprawy do mediacji w postępowaniu administracyjnym]	318
Art. 96e.	[Odroczenie rozpatrzenia sprawy skierowanej do mediacji]	319
Art. 96f.	[Mediator w postępowaniu administracyjnym]	320
Art. 96g.	[Obowiązek zachowania bezstronności]	321
Art. 96h.	[Przekazanie danych kontaktowych uczestników mediacji]	321
Art. 96i.	[Zapoznanie się mediatora z aktami sprawy]	321
Art. 96j.	[Wyłączenie jawności mediacji]	321
Art. 96k.	[Dążenie do polubownego rozwiązania sporu]	322
Art. 96l.	[Koszty mediacji w postępowaniu administracyjnym]	322

Art. 96m.	[Protokół z przebiegu mediacji]	322	
Art. 96n.	[Załatwienie sprawy administracyjnej zgodnie z ustaleniami mediacji]	323	
ROZDZIAŁ 6			
Zawieszenie postępowania			323
Art. 97.	[Przesłanki obligatoryjnego zawieszenia postępowania z urzędu]	323	
Art. 98.	[Zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron]	330	
Art. 99.	[Obowiązki organu]	333	
Art. 100.	[Zagadnienie wstępne]	335	
Art. 101.	[Forma zawieszenia postępowania]	339	
Art. 102.	[Dopuszczalność podejmowania czynności]	341	
Art. 103.	[Skutki zawieszenia postępowania]	343	
ROZDZIAŁ 7			
Decyzje			346
Art. 104.	[Pojęcie decyzji administracyjnej]	346	
Art. 105.	[Umorzenie postępowania administracyjnego]	350	
Art. 106.	[Współdziałanie organów administracji publicznej]	352	
Art. 106a.	[Posiedzenie w trybie współdziałania]	357	
Art. 107.	[Elementy składowe decyzji administracyjnej]	358	
Art. 108.	[Rygor natychmiastowej wykonalności decyzji administracyjnej]	363	
Art. 109.	[Doręczenie decyzji]	366	
Art. 110.	[Związanie organu wydaną decyzją]	369	
Art. 111.	[Uzupełnienie decyzji administracyjnej]	372	
Art. 112.	[Błędne pouczenie]	375	
Art. 113.	[Sprostowanie decyzji administracyjnej]	377	
ROZDZIAŁ 8			
Ugoda			382
Art. 114.	[Przesłanki dopuszczalności zawarcia ugody administracyjnej]	382	
Art. 115.	[Właściwość organu]	384	
Art. 116.	[Termin do zawarcia ugody]	384	
Art. 117.	[Forma i elementy składowe ugody]	385	
Art. 118.	[Przesłanka ważności ugody]	387	
Art. 119.	[Forma zatwierdzenia]	388	
Art. 120.	[Wykonalność ugody]	390	
Art. 121.	[Skutki prawne ugody]	390	
Art. 121a.	[Ugoda administracyjna zawarta przed mediatorem]	391	
Art. 122.	[Odesłanie]	392	
ROZDZIAŁ 8a			
Milcząca załatwienie sprawy			392
Art. 122a.	[Uznanie sprawy za załatwioną milcząco]	392	

Art. 122b.	[Dzień wydania decyzji lub postanowienia albo wniesienia sprzeciwu]	395
Art. 122c.	[Dzień milczącego załatwienia sprawy; bieg terminów]	396
Art. 122d.	[Wyłączenie czynnego udziału strony i obowiązku wskazania stronie niespełnionych lub niewykazanych przesłanek od niej zależnych; wstrzymanie biegu terminu]	398
Art. 122e.	[Adnotacja o milczącym załatwieniu sprawy]	399
Art. 122f.	[Zaświadczenie o milczącym załatwieniu sprawy]	399
Art. 122g.	[Odpowiednie stosowanie przepisów o wznowieniu postępowania oraz o uchyleniu, zmianie oraz stwierdzeniu nieważności decyzji]	401
Art. 122h.	[Sposób wykonania obowiązku informacyjnego dotyczącego przetwarzania danych osobowych w sprawach załatwianych milcząco]	402
ROZDZIAŁ 9		
Postanowienia		402
Art. 123.	[Pojęcie postanowienia administracyjnego]	402
Art. 124.	[Elementy składowe postanowienia administracyjnego]	407
Art. 125.	[Doręczenie i ogłoszenie postanowienia administracyjnego]	410
Art. 126.	[Odesłanie]	413
ROZDZIAŁ 10		
Odwołania		417
Art. 127.	[Prawo do odwołania od decyzji administracyjnej]	417
Art. 127a.	[Zrzeczenie się prawa do odwołania]	421
Art. 128.	[Treść odwołania od decyzji administracyjnej]	424
Art. 129.	[Sposób i termin wniesienia odwołania]	426
Art. 130.	[Wpływ odwołania na wykonanie decyzji]	429
Art. 131.	[Obowiązek zawiadomienia stron]	432
Art. 132.	[Względna dewolutywność odwołania]	433
Art. 133.	[Obowiązek przekazania odwołania organowi odwoławczemu]	437
Art. 134.	[Niedopuszczalność odwołania od decyzji administracyjnej]	439
Art. 135.	[Wstrzymanie wykonania decyzji]	441
Art. 136.	[Uzupełniające postępowanie dowodowe; postępowanie wyjaśniające]	443
Art. 137.	[Cofnięcie odwołania od decyzji administracyjnej]	447
Art. 138.	[Rodzaje decyzji organu odwoławczego]	451
Art. 139.	[Zakaz <i>reformationis in peius</i> w postępowaniu administracyjnym]	461
Art. 140.	[Odesłanie]	465

ROZDZIAŁ 11

Zażalenia	469
Art. 141. [Prawo do zażalenia na postanowienie administracyjne]	469
Art. 142. [Prawo do zażalenia niesamoistnego]	472
Art. 143. [Wpływ zażalenia na wykonanie postanowienia]	475
Art. 144. [Odesłanie]	477

ROZDZIAŁ 12

Wznowienie postępowania	480
Art. 145. [Przesłanki wznowienia postępowania]	480
Art. 145a. [Niezgoda z Konstytucją]	483
Art. 145aa. [Wpływ orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej na treść decyzji]	487
Art. 145b. [Naruszenie zasady równego traktowania]	487
Art. 146. [Ograniczenie dopuszczalności uchylenia decyzji w wyniku wznowienia]	487
Art. 147. [Inicjatywa wszczęcia postępowania]	491
Art. 148. [Tryb i termin wniesienia podania o wznowienie postępowania]	494
Art. 149. [Forma wszczęcia oraz odmowy wszczęcia postępowania w sprawie wznowienia]	498
Art. 150. [Właściwość organu]	501
Art. 151. [Rodzaje decyzji kończących postępowanie]	504
Art. 152. [Dopuszczalność wstrzymania wykonania decyzji]	507
Art. 153. (uchylony)	510

ROZDZIAŁ 13

Uchylenie, zmiana oraz stwierdzenie nieważności decyzji	510
Art. 154. [Uchylenie lub zmiana decyzji nietworzącej praw nabytych]	510
Art. 155. [Uchylenie lub zmiana decyzji tworzącej prawa nabyte]	515
Art. 155a. [Wyłączenie stosowania przepisów o milczącym załatwieniu sprawy]	519
Art. 156. [Przesłanki stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej]	519
Art. 157. [Postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej]	527
Art. 158. [Forma rozstrzygnięcia w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej]	531
Art. 159. [Dopuszczalność wstrzymania wykonania decyzji administracyjnej]	534
Art. 160. (uchylony)	536
Art. 161. [Uchylenie lub zmiana decyzji w stanie nagłej konieczności; odszkodowanie za wadliwą decyzję administracyjną]	536
Art. 162. [Wygaśnięcie lub uchylenie decyzji administracyjnej]	539

Art. 163.	[Wzruszenie decyzji na podstawie przepisów szczególnych]	544
Art. 163a.	[Wyłączenie stosowania przepisów o milczącym załatwieniu sprawy]	546
ROZDZIAŁ 14		
Postępowanie uproszczone		547
Art. 163b.	[Przesłanki załatwienia sprawy w administracyjnym postępowaniu uproszczonym]	547
Art. 163c.	[Urzędowe formularze]	548
Art. 163d.	[Odejście od trybu administracyjnego postępowania uproszczonego]	549
Art. 163e.	[Ograniczone postępowanie dowodowe]	549
Art. 163f.	[Uzasadnienie decyzji administracyjnej wydanej w postępowaniu uproszczonym]	549
Art. 163g.	[Zaskarżanie postanowień wydanych w postępowaniu uproszczonym]	550
DZIAŁ III		
PRZEPISY SZCZEGÓLNE W SPRAWACH UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH ...		551
Art. 164–179.	(uchylone)	551
Art. 180.	[Stosowanie przepisów k.p.a. w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych]	551
Art. 181.	[Przepisy odrębne o organach odwoławczych]	553
DZIAŁ IV		
UDZIAŁ PROKURATORA		555
Art. 182.	[Żądanie wszczęcia postępowania]	555
Art. 183.	[Udział prokuratora w postępowaniu administracyjnym] ...	558
Art. 184.	[Sprzeciw prokuratora od decyzji ostatecznej]	560
Art. 185.	[Termin rozpatrzenia sprzeciwu prokuratora]	562
Art. 186.	[Wszczęcie postępowania]	564
Art. 187.	[Wstrzymanie wykonania decyzji]	566
Art. 188.	[Prawa prokuratora w postępowaniu]	567
Art. 189.	[Sprzeciw a skarga do sądu administracyjnego]	569
DZIAŁ IVA		
ADMINISTRACYJNE KARY PIENIĘŻNE		571
Art. 189a.	[Zakres stosowania przepisów]	571
Art. 189b.	[Administracyjna kara pieniężna – pojęcie]	575
Art. 189c.	[Przepis międzyczasowy – stosowanie ustawy względniejszej dla strony]	576
Art. 189d.	[Dyrektywy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej] ...	578
Art. 189e.	[Siła wyższa]	580
Art. 189f.	[Odstąpienie od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej]	581
Art. 189g.	[Przedawnienie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej]	584

Art. 189h.	[Przerwanie i zawieszenie biegu terminu przedawnienia]	586
Art. 189i.	[Zaległa administracyjna kara pieniężna]	588
Art. 189j.	[Przedawnienie egzekucji administracyjnej kary pieniężnej]	588
Art. 189k.	[Ulgi w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej]	589
DZIAŁ V		
<i>(uchylony)</i>		593
DZIAŁ VI		
<i>(uchylony)</i>		593
DZIAŁ VII		
WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ		594
Art. 217.	[Przesłanki i tryb wydawania zaświadczeń]	594
Art. 217a.	[Sposób wykonania obowiązku informacyjnego dotyczącego przetwarzania danych osobowych przy wydawaniu zaświadczeń]	597
Art. 218.	[Obowiązek wydawania zaświadczeń]	597
Art. 219.	[Odmowa wydania zaświadczenia]	600
Art. 220.	[Ograniczenia w sprawie żądania zaświadczenia]	603
DZIAŁ VIII		
SKARGI I WNIOSKI		607
ROZDZIAŁ 1		
Postanowienia ogólne		607
Art. 221.	[Prawo składania skarg i wniosków]	607
Art. 222.	[Kwalifikowanie pisma według treści]	610
Art. 223.	[Właściwość organów. Odpowiedzialność pracownika]	612
Art. 224.	[Zakres pojęcia organu państwowego]	613
Art. 225.	[Ochrona skarżącego]	615
Art. 226.	[Delegacja ustawowa]	617
Art. 226a.	[Sposób wykonania obowiązku informacyjnego dotyczącego przetwarzania danych osobowych przy rozpatrywaniu skarg i wniosków]	617
ROZDZIAŁ 2		
Skargi		618
Art. 227.	[Przedmiot skargi]	618
Art. 228.	[Właściwość przy wnoszeniu skargi]	620
Art. 229.	[Pomocnicze określenie właściwości organów]	621
Art. 230.	[Właściwość do rozpatrywania skarg na organizacje społeczne]	623
Art. 231.	[Obowiązek przekazania skargi właściwemu organowi]	626
Art. 232.	[Przekazanie skargi organowi niższego stopnia]	628
Art. 233.	[Skarga w sprawie indywidualnej]	629
Art. 234.	[Skutki czynności procesowej w formie skargi]	632

Art. 235.	[Skarga a ostateczna decyzja administracyjna]	635
Art. 236.	[Właściwość organu; wyłączenie dostępu do informacji o źródle danych osobowych]	638
Art. 237.	[Sposób i termin załatwiania skargi]	640
Art. 238.	[Zawiadomienie o załatwieniu skargi]	642
Art. 239.	[Ponowienie bezzasadnej skargi]	644
Art. 240.	[Skarga i inne procedury]	646
 ROZDZIAŁ 3		
Wnioski		648
Art. 241.	[Przedmiot wniosku]	648
Art. 242.	[Właściwość przy wnoszeniu wniosku]	650
Art. 243.	[Obowiązek przestrzegania właściwości przez organ]	651
Art. 244.	[Termin i sposób załatwiania wniosku]	652
Art. 245.	[Przedłużenie terminu załatwienia wniosku]	654
Art. 246.	[Skarga na sposób załatwienia wniosku]	655
Art. 247.	[Odesłanie]	656
 ROZDZIAŁ 4		
Udział prasy i organizacji społecznych		657
Art. 248.	[Rozpoznanie skarg i wniosków przekazanych przez redakcje prasowe, radiowe i telewizyjne]	657
Art. 249.	[Skargi i wnioski przekazane przez organizacje społeczne]	657
Art. 250.	(uchylony)	658
Art. 251.	[Krytyka prasowa]	658
Art. 252.	(uchylony)	658
 ROZDZIAŁ 5		
Przyjmowanie skarg i wniosków		658
Art. 253.	[Organizacja przyjmowania skarg i wniosków]	658
Art. 254.	[Obowiązek rejestracji i przechowywania skarg i wniosków]	659
Art. 255.	(uchylony)	659
Art. 256.	[Wyłączenie pracownika]	659
 ROZDZIAŁ 6		
Nadzór i kontrola		659
Art. 257.	[Organy nadzoru zwierzchniego]	659
Art. 258.	[Organy nadzoru i kontroli]	660
Art. 259.	[Okresowe oceny przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków]	661
Art. 260.	(uchylony)	661
 DZIAŁ VIII A		
EUROPEJSKA WSPÓŁPRACA ADMINISTRACYJNA		662
Art. 260a.	[Udzielanie pomocy organom innych państw członkowskich UE oraz organom administracji UE]	662
Art. 260b.	[Rozpatrzenie wniosku o udzielenie pomocy]	663

Art. 260c.	[Zwracanie się o pomoc do organów innych państw członkowskich UE oraz organów administracji UE]	664
Art. 260d.	[Przekazywanie informacji drogą elektroniczną]	665
Art. 260e.	[Ponoszenie kosztów udzielenia pomocy]	665
Art. 260f.	[Stosowanie przepisów do organów państw członkowskich EFTA oraz Konfederacji Szwajcarskiej]	665
Art. 260g.	[Wyłączenie stosowania przepisów]	666
DZIAŁ IX		
OPŁATY I KOSZTY POSTĘPOWANIA		667
Art. 261.	[Wzywanie do uiszczenia opłat i kosztów postępowania administracyjnego]	667
Art. 262.	[Koszty obciążające stronę]	670
Art. 263.	[Składniki kosztów postępowania]	673
Art. 263a.	[Delegacja ustawowa – wynagrodzenie mediatora]	674
Art. 264.	[Postanowienie w sprawie kosztów postępowania]	675
Art. 265.	[Egzekucja administracyjna kosztów i opłat]	676
Art. 266.	[Odpowiedzialność pracownika]	677
Art. 267.	[Zwolnienie od opłat i innych należności]	678
DZIAŁ X		
PRZEPISY KOŃCOWE		679
Art. 268.	(uchylony)	679
Art. 268a.	[Upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych]	679
Art. 269.	[Prawomocność a ostateczność decyzji]	682

PRZEDMOWA

Źródła administracyjnego prawa procesowego cechują się w porównaniu do procedur sądowych krótką historią. Postępowanie administracyjne powstało jako instrument stosowania administracyjnego prawa materialnego wraz z ukształtowaniem się tego prawa we współczesnym rozumieniu¹. Pierwsze akty prawne normujące procedurę stosowania prawa materialnego datują się na początek XX wieku. Pomijając ramową ustawę hiszpańską z 1889 r., pierwszy akt, który można zakwalifikować do sfery aktów administracyjnego prawa procesowego, to austriacka ustawa o postępowaniu administracyjnym z 1925 r. Pod wpływem myśli ustawodawcy austriackiego szereg krajów wprowadziło do swego porządku prawnego ustawy zazwyczaj wyraźnie oparte na wzorcu austriackim (Czechosłowacja – 1928 r., Polska – 1928 r. i Jugosławia – 1930 r.)².

Choć dalszy rozwój rodzącej się koncepcji regulacji procesowych w obszarze prawa administracyjnego jest z naukowego punktu widzenia bardzo ciekawy, to w dalszym tekście skupimy się na bezpośrednim przedmiocie niniejszego opracowania, czyli na postępowaniu administracyjnym w Polsce. Jak już wspomniano, pierwszym aktem procesowym w tym obszarze było rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym³. Akt ten, który ze względu na zakres regulacji nie był określony mianem kodeksu, normował wydawanie aktów administracyjnych. Przy czym termin ten nie pokrywa się z dzisiejszym rozumieniem decyzji administracyjnej.

Choć akt ten obowiązywał stosunkowo długo, bo do czasu wejścia w życie obowiązującego Kodeksu, tj. do 1 stycznia 1961 r., to jego stosowanie po II wojnie światowej wiązało się z szeregiem trudności. Należy do nich zaliczyć przede wszystkim równoległe stosowanie samoistnej uchwały Rady Ministrów z 14 grudnia 1950 r. o rozpatrywaniu i załatwianiu odwołań, listów i zażaleń ludności oraz krytyki prasowej⁴. Wprowadzenie nowej instytucji o charakterze procesowym bez należytej synchronizacji z postępowaniem administracyjnym rodziło poważne problemy praktyczne. Kolejna trudność w stosowaniu rozporządzenia to datująca się od 1950 r. kolegialność organów administracji (prezydiów rad narodowych)⁵. Rozporządzenie było tworzone z myślą o jednoosobowych organach orzekających, w konsekwencji wprowadzenia prezydiów rad narodowych

---

¹ F. Longchamps, *Poglądy nauki francuskiej i belgijskiej na prawa jednostki wobec władzy*, Wrocław 1962, s. 19.

² Z. Kmiecik (red.), *Postępowanie administracyjne w Europie*, Warszawa 2010.

³ Dz.U. Nr 36, poz. 341.

⁴ M.P. 1951 r. Nr 1, poz. 1.

⁵ Por. ustawę z 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz.U. Nr 14, poz. 130).

jako organów orzekających rodziło problemy w sferze wykładni. Do utrudnień w stosowaniu rozporządzenia należy też zaliczyć brak kontroli sądowej administracji po 1945 r. Ten instrument wykładni prawa starano się zastąpić w późniejszym okresie wprowadzeniem do ustawy procesowej zasad ogólnych.

Piętrzące się problemy stały się źródłem uznania konieczności przygotowania nowego aktu procesowego. Inicjatywę w tym zakresie podjęło Zrzeszenie Prawników Polskich, które w 1957 r. przedłożyło gotowy projekt nowej ustawy procesowej. Do jego wykorzystania jednak nie doszło. Specjalna komisja, której powierzono zadanie przygotowania projektu nowej ustawy, została natomiast powołana w Urzędzie Rady Ministrów. Efektem przeprowadzonych przez Komisję prac był projekt z 1959 r., który został ogłoszony drukiem i poddany pod publiczną dyskusję. Po podsumowaniu zgłoszonych uwag i wniosków do Sejmu skierowany został projekt ustawy przyjętej przez Sejm 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁶. Ustawa z licznymi zmianami i przekształceniami obowiązuje do dziś.

Obowiązujący Kodeks w pierwotnym kształcie ustawy różnił się od rozporządzenia z 1928 r. o postępowaniu administracyjnym. Ustawa zawierała w istocie dwa zespoły regulacji prawnej. Tekst ustawy obejmował regulację normującą postępowanie administracyjne w znaczeniu ścisłym. Drugą część regulacji stanowiły przepisy o skargach i wnioskach.

Dalsze dzieje Kodeksu postępowania administracyjnego to przede wszystkim okres zmian spowodowanych ewolucją ustroju administracji terenowej. Przełomowa zmiana nastąpiła w 1980 r. Głębokie zmiany Kodeksu przyniosła ustawa z 31 stycznia 1980 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego⁷. Polegały one na znaczącej przebudowie ustawy i rozszerzeniu zawartych w niej rozwiązań. Dotychczasowa regulacja zawarta w dziale I i II ustawy w tekście pierwotnym, normująca procedurę wydawania decyzji administracyjnych, pozostała w działach. Nowy dział III regulował zastosowanie postępowania zawartego w ustawie do spraw podatkowych i spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych. Kolejny dział IV wprowadzał do nowego tekstu regulację dotyczącą udziału prokuratora w postępowaniu administracyjnym. Nowy dział V regulował postępowanie przed specjalnym organem, który rozstrzygał spory o właściwość pomiędzy organami administracji i sądami powszechnymi (Kolegium Kompetencyjne przy Sądzie Najwyższym). Dział VI zawierał w art. 196–216 procedurę postępowania przed nowo powołanym do życia 1 września 1980 r. Naczelnym Sądem Administracyjnym, a także kompetencje tego sądu. Kolejny dział VII normował czynności służące wydawaniu zaświadczeń, dział VIII zaś odnosił się do postępowania w sprawie skarg i wniosków. Przedostatni dział IX ustawy regulował opłaty i koszty postępowania i odnosił się do procesu stosowania działu I i II, a także działu III ustawy. Ostatnia część ustawy (dział X) w redakcji z 1980 r. zawierała dwa przepisy, a mianowicie art. 268a i art. 269, które ustawa określa jako przepisy końcowe.

---

⁶ Dz.U. Nr 30, poz. 168.

⁷ Dz.U. z 1980 r. Nr 4, poz. 8.

USTAWA

z dnia 14 czerwca 1960 r.

KODEKS POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

(tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 735; zm.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1491)

DZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

ROZDZIAŁ 1

ZAKRES OBOWIĄZYWANIA

Art. 1. [Przedmiotowy i podmiotowy zakres obowiązywania]

Kodeks postępowania administracyjnego normuje:

- 1) postępowanie przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych albo załatwianych milcząco;
- 2) postępowanie przed innymi organami państwowymi oraz przed innymi podmiotami, gdy są one powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do załatwiania spraw określonych w pkt 1;
- 3) postępowanie w sprawach rozstrzygania sporów o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej oraz między organami i podmiotami, o których mowa w pkt 2;
- 4) postępowanie w sprawach wydawania zaświadczeń;
- 5) nakładanie lub wymierzanie administracyjnych kar pieniężnych lub udzielanie ulg w ich wykonaniu;
- 6) tryb europejskiej współpracy administracyjnej.

ORZECZNICTWO

W sytuacjach, o których mowa w art. 1 pkt 1 i pkt 2 k.p.a., zakres uprawnień określonych organów, jednostek i podmiotów, odnosi się do załatwienia sprawy indywidualnej. Tak więc ustawowe pojęcie „sprawy indywidualnej” wyznacza zakres obowiązywania przepisów kodeksu postępowania administracyjnego (oczywiście w powiązaniu z innymi przesłankami z art. 1 pkt 1 i pkt 2 k.p.a.). Obowiązkiem więc organu jest ustalenie, czy konkretna sprawa jest sprawą indywidualną, czy sprawa ta należy do właściwości organów administracji publicznej lub organów wymienionych w art. 1 pkt 2 k.p.a. i czy jest sprawą podlegającą rozstrzygnięciu w drodze decyzji administracyjnej.

wyrok NSA z 27 kwietnia 2006 r., II GSK 32/06, CBOSA

W doktrynie podnosi się, że na gruncie art. 1 pkt 1 k.p.a. wykładanego w świetle normatywnej treści zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) każda sprawa, w której organ administracji publicznej dokonuje władczej konkretyzacji uprawnień lub obowiązków jednostki, jest rozstrzygana w drodze decyzji administracyjnej. Chodzi tu o sytuację, w której spełnione zostały trzy przesłanki. Po pierwsze, organ administracji publicznej stosuje normę prawa materialnego znajdującą oparcie w przepisach prawa powszechnie obowiązującego. Po drugie, norma ta nie kształtuje stosunku materialnoprawnego bezpośrednio, w sposób niewymagający autorytatywnej konkretyzacji. Po trzecie wreszcie, norma ta nie wskazuje innej niż decyzja prawnej formy działania administracji jako właściwej do zastosowania w tej sprawie (zob. B. Adamiak, *Zagadnienie domniemania decyzji administracyjnej* (w:) *Podmioty administracji publicznej i prawne formy ich działania. Studia i materiały z konferencji jubileuszowej Profesora Eugeniusza Ochendowskiego*, Toruń 2005, s. 17–18).

postanowienie NSA z 28 listopada 2012 r., II GSK 1801/12, CBOSA

Zgodnie z art. 1 pkt 1 k.p.a. „Kodeks postępowania administracyjnego normuje postępowanie: przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej”. O istnieniu sprawy administracyjnej załatwianej w postępowaniu administracyjnym przesądza istnienie sprawy w aspekcie przedmiotowym, podmiotowym oraz forma jej załatwienia, które to elementy wynikają z regulacji materialnego prawa administracyjnego. Brak tych elementów prowadzi do braku dopuszczalności postępowania administracyjnego. Przed wejściem w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2011 r. Nr 6, poz. 18), w razie niedopuszczalności drogi postępowania administracyjnego organ administracji publicznej wydawał decyzję o umorzeniu postępowania.

uchwała NSA z 25 listopada 2013 r., I OPS 9/13, ONSAiWSA 2014/2, poz. 19

Do postępowania w sprawach wydawania interpretacji, o których mowa w art. 10 i 10a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2010 r. poz. 1447 ze zm.) mają zastosowanie przepisy kodeksu postępowania administracyjnego.

wyrok NSA z 9 września 2014 r., II GSK 998/13, ONSAiWSA 2016/3, poz. 48

Istotę sprawy administracyjnej określa art. 1 pkt 1 i 2 k.p.a., warunkując jej byt od działania właściwego organu uprawnionego do wydania decyzji, której adresatem jest konkretna strona, w oparciu o przepisy materialne, w sprawie indywidualnej. Brak któregośkolwiek z wyżej wymienionych konstytutywnych elementów sprawy administracyjnej skutkuje tym, że sprawa nie posiada charakteru sprawy administracyjnej.

wyrok NSA z 5 maja 2016 r., II GSK 2875/14, CBOSA

Naczelny Sąd Administracyjny podziela stanowisko doktryny prawa administracyjnego, że na gruncie art. 1 pkt 1 k.p.a. wykładanego w świetle zasady

demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) każda sprawa, w której organ administracji publicznej dokonuje władczej konkretyzacji uprawnień lub obowiązków jednostki, jest rozstrzygana w drodze decyzji administracyjnej.

wyrok NSA z 29 września 2017 r., II GSK 3696/15, CBOSA

Przedmiotem wszczęcia postępowania administracyjnego może być wyłącznie sprawa indywidualna rozstrzygana w formie decyzji administracyjnej. Granice przedmiotowe wszczęcia postępowania administracyjnego wyznacza art. 1 pkt 1 k.p.a. przez ustanowienie przesłanek stosowania przepisów ogólnego postępowania administracyjnego. O przedmiocie postępowania administracyjnego przesądza regulacja w przepisach materialnego postępowania administracyjnego [zob. B. Adamiak (w:) B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2017, s. 374].

wyrok NSA z 7 marca 2019 r., II OSK 419/17, CBOSA

PIŚMIENNICTWO

Nowelizacja kodeksu postępowania administracyjnego z 1980 r.

Adamiak B., *Refleksje na temat dopuszczalności postępowania administracyjnego*, ZN SA 2015/5, s. 9

Borkowski J., *Zakres przedmiotowy kodeksu postępowania administracyjnego w świetle nowelizacji* (w:) *Kodeks postępowania administracyjnego po nowelizacji*, red. E. Chorzępa, Warszawa 1980, s. 119

Chróścielewski W., *Organ administracji publicznej w postępowaniu administracyjnym (propozycje zmian przepisów k.p.a.)*, ZN SA 2013/4, s. 9

Pakuła A., *W kwestii zastosowania Europejskiego Kodeksu Dobrej Administracji w funkcjonowaniu administracji publicznej w Polsce* (w:) *Europeizacja polskiego prawa administracyjnego*, red. Z. Janku, Z. Leoński, M. Szewczyk, M. Waligórski, K. Wojtczak, Wrocław 2005, s. 532

Stahl M., *Zakres obowiązywania Kodeksu postępowania administracyjnego* (w:) *Seminarium Kodeksu postępowania administracyjnego (wybrane zagadnienia)*, cz. 1, Warszawa 1981

Szubiakowski M., *Niektóre problemy zakresu stosowania kodeksu postępowania administracyjnego* (w:) *Kodyfikacja postępowania administracyjnego. Na 50-lecie K.P.A.*, red. J. Niczyporuk, Lublin 2010, s. 821

Podmiotowy zakres regulacji

Adamiak B., *Wadliwość decyzji administracyjnej*, Wrocław 1986

Borkowski J., *Normy prawa materialne i formalne a pojęcie procedury administracyjnej*, SP-E 1982, t. XXVIII, s. 27

Borkowski J., *Określenie administracji i prawa administracyjnego* (w:) *System prawa administracyjnego*, t. 1, red. J. Starościk, Ossolineum 1977, s. 21

- Chróścielewski W., *Organy prowadzące postępowanie* (w:) *System prawa administracyjnego procesowego*, red. G. Łaszczycza, A. Matan, t. 2, cz. 1, *Zakres przedmiotowy i podmiotowy postępowania administracyjnego ogólnego*, red. W. Chróścielewski, Warszawa 2018, rozdz. 2, s. 103
- Dyl M., *Organy regulacyjne* (w:) *System prawa administracyjnego*, t. 6, *Podmioty administrujące*, red. R. Hauser, A. Wróbel, Z. Niewiadomski, Warszawa 2011, s. 299
- Jandy-Jendrońska K., Jendrońska J., *System jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego* (w:) *System prawa administracyjnego*, t. 3, red. T. Rabska, J. Łętowski, Ossolineum 1978, s. 145
- Kubiak A., *Fikcja pozytywnego rozstrzygnięcia w prawie administracyjnym*, PiP 2009/11, s. 32
- Peszkowski S., *Nieadekwatność konstrukcji odpowiedniego stosowania przepisów k.p.a. do generalnych aktów administracyjnych o charakterze decyzji generalnych* (w:) *Kodeks Postępowania Administracyjnego po zmianach w latach 2017–2019*, red. M. Błachucki, G. Sibiga, Warszawa 2020, s. 357
- Stahl M., *Inne podmioty administrujące* (w:) *System prawa administracyjnego*, t. 6, *Podmioty administrujące*, red. R. Hauser, A. Wróbel, Z. Niewiadomski, Warszawa 2011, s. 501
- Szewczyk E., Szewczyk M., *Generalny akt administracyjny*, Warszawa 2014
- Wegner-Kowalska J., *Idea pragmatyzmu w postępowaniu administracyjnym* (w:) *Aksjologia prawa administracyjnego*, t. 1, red. J. Zimmermann, Warszawa 2017, s. 965
- Przedmiotowy zakres regulacji**
- Adamiak B., *Pojęcie postępowania administracyjnego* (w:) *Kodyfikacja postępowania administracyjnego na 50-lecie K.P.A.*, red. J. Niczyporuk, Lublin 2010, s. 15
- Jandy-Jendrońska K., Jendrońska J., *System jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego* (w:) *System prawa administracyjnego*, t. 3, red. T. Rabska, J. Łętowski, Ossolineum 1978, s. 179
- Lipowicz I., *Wpływ nowych technologii na procesy decyzyjne w administracji publicznej* (w:) *Idea kodyfikacji w nauce prawa administracyjnego procesowego. Księga pamiątkowa Profesora Janusza Borkowskiego*, red. W. Chróścielewski, Z. Kmiecik, Warszawa 2018, s. 181
- Łaszczycza G., Matan A., *Postępowanie administracyjne jako przedmiot prawa administracyjnego procesowego. Propozycja systematyki* (w:) *Idea kodyfikacji w nauce prawa administracyjnego procesowego. Księga pamiątkowa Profesora Janusza Borkowskiego*, red. W. Chróścielewski, Z. Kmiecik, Warszawa 2018, s. 197
- Martysz C., *O potrzebie dalszej kodyfikacji postępowania administracyjnego* (w:) *Idea kodyfikacji w nauce prawa administracyjnego procesowego. Księga pamiątkowa Profesora Janusza Borkowskiego*, red. W. Chróścielewski, Z. Kmiecik, Warszawa 2018, s. 213
- Woś T., *Pojęcie „sprawy” w przepisach kodeksu postępowania administracyjnego*, Acta UWr 1990/168, s. 33

Książka zawiera wybór orzeczeń i piśmiennictwa do poszczególnych artykułów Kodeksu postępowania administracyjnego i zagadnień związanych z jego przepisami.

Zdecydowana większość zaprezentowanych orzeczeń została wydana przez sądy administracyjne, jednak są też pojedyncze orzeczenia sądów powszechnych oraz Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Autorzy dążyli do wyselekcjonowania orzeczeń możliwie najbardziej aktualnych z punktu widzenia stanu prawnego i wyrażających poglądy ukierunkowane na kreowanie koncepcji wykładni.

W publikacji uwzględniono najnowsze pozycje literatury i doktryny dotyczące nowo wprowadzanych instytucji proceduralnych, przywołano również starsze orzeczenia oraz klasyczne pozycje literatury przedmiotu.

W celu przedstawienia możliwie wyczerpującego obrazu źródeł przytoczono także wybrane orzeczenia wydane na tle przepisów przedwojennych, a także literaturę tego okresu, ograniczoną do pozycji o podstawowym znaczeniu.

Małgorzata Niezgodka-Medek – sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego od 1999 r., od 2020 r. przewodnicząca Izby Finansowej Wydziału I, rozpatrującego sprawy sądowoadministracyjne dotyczące podatków pośrednich (VAT i akcyzy), członek Kolegium NSA; w latach 1991–1999 dyrektor Departamentu Prawnego w Najwyższej Izbie Kontroli; w latach 2006–2014 członek Krajowej Rady Sądownictwa, w tym przez dwa lata jej wiceprzewodnicząca; członek Polskiego Towarzystwa Legislacji i wiceprzewodnicząca Zarządu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Sędziów Sądów Administracyjnych; autorka i współautorka kilkudziesięciu publikacji, w tym komentarzy, poświęconych prawu publicznemu, w szczególności procedurze administracyjnej, podatkowej i sądowoadministracyjnej, prawu podatkowemu, kontroli państwowej, tworzeniu prawa i wymiarowi sprawiedliwości.

Marek Szubiakowski – doktor habilitowany nauk prawnych, przez wiele lat prowadzący wykłady i seminaria z zakresu postępowania administracyjnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz na innych uczelniach; brał udział w pracach sejmowych m.in. nad Ordynacją podatkową; był członkiem powołanego przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego zespołu do spraw przygotowania projektu nowelizacji Kodeksu postępowania administracyjnego; specjalista w zakresie prawa i postępowania administracyjnego; autor około 200 publikacji dotyczących postępowania administracyjnego ogólnego, podatkowego, egzekucyjnego oraz kontroli sądowej administracji.

9 788382 462029 W01P01

ISBN 978-83-8246-202-9

9 788382 462029

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL